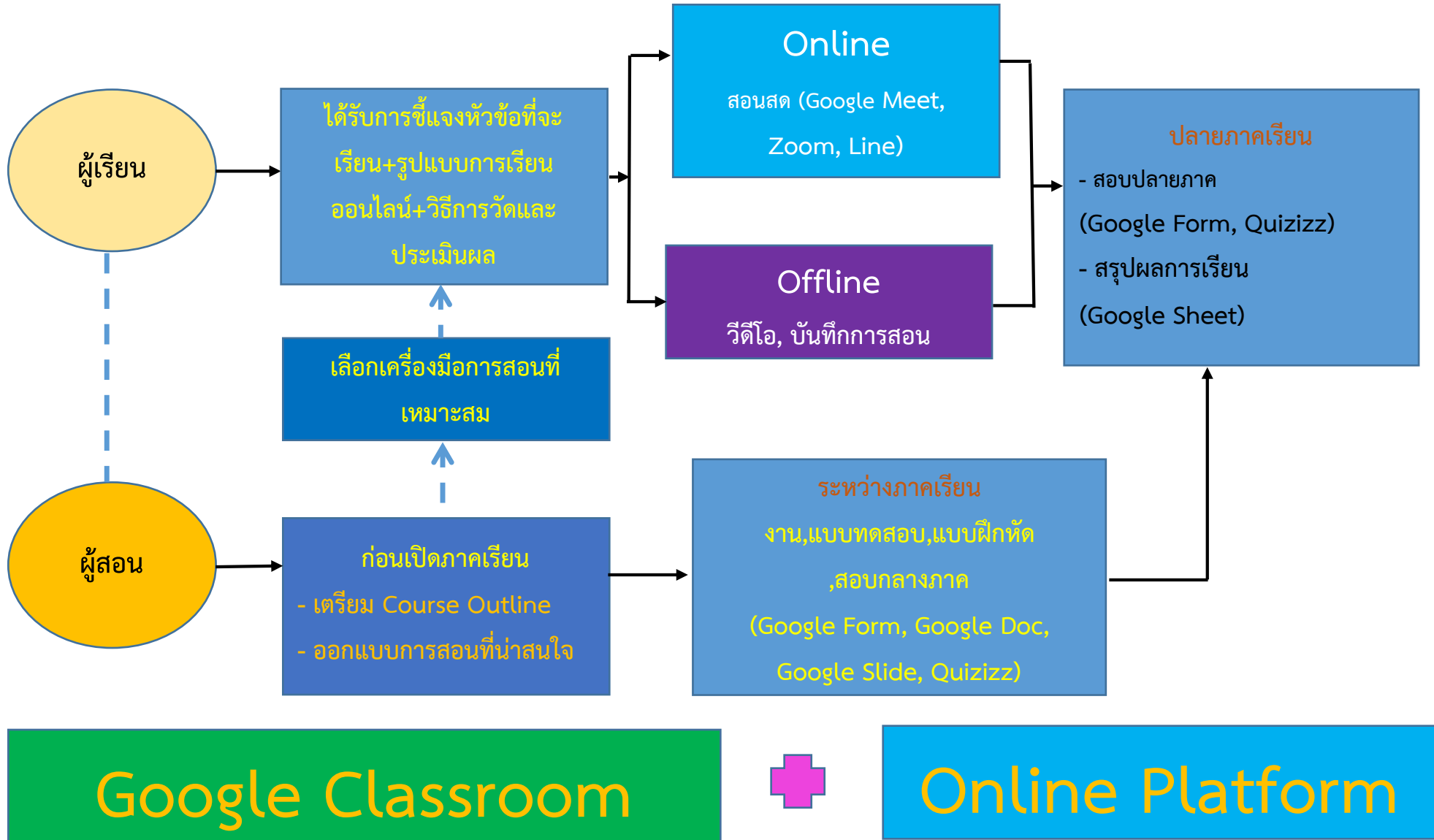

แนวปฏิบัติที่ดีเรื่อง “เทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยระบบออนไลน์”

วันที่ 13 สิงหาคม 2564

การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการสอน เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ผู้สอนทุกรายวิชา สร้างห้องเรียนใน Google classroom และสร้าง Online platform ในรูปแบบของไลน์กลุ่ม และส่งลิงก์ให้กับนักศึกษาผ่านตารางเรียนในระบบบริการการศึกษา เพื่อใช้เป็นช่องทางในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เต็มรูปแบบ โดยการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ สรุปได้ ดังนี้

1. ระยะก่อนการสอนออนไลน์

ก่อนเปิดภาคเรียนอาจารย์จะต้องเตรียม มคอ.3 พิจารณาความสอดคล้องกับ มคอ 2 มีแผนการสอนและออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยพิจารณารูปแบบของการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะรายวิชา ออกแบบสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย หลากหลายและเข้าใจง่าย เช่น รูปภาพ วิดีโอ คลิป รวมถึงต้องเลือกใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา

2. ระยะระหว่างการสอนออนไลน์

ผู้สอนอาจเร่งเร้าความสนใจก่อนเข้าสู่เนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและอยากติดตามการเรียนเพิ่มขึ้น บอกวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการเรียน ผู้สอนควรนำเสนอเนื้อหาที่กระชับ และปรับเวลาในการสอนให้เหมาะสม คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในระหว่างเรียน เช่น การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น ระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาของผู้เรียน โดยสามารถเลือกสอนได้ทั้งแบบ Online คือแบบสอนสด ผ่านแอปพลิเคชัน Google meet hangout, Zoom, Line หรือ สอนแบบ Offline โดยใช้วิดีโอ บันทึกการสอน เป็นต้น อีกทั้งยังควรมีการประเมินเพื่อปรับปรุงการสอนระหว่างการเรียน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนสามารถปรับเนื้อหาบทเรียนให้สอดคล้องกับผู้เรียนได้ และควรมีการเตรียมแผนสำหรับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในกรณีที่มีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในระหว่างจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น ปัญหาของระบบเครือข่ายไม่เสถียร เป็นต้น

3. ระยะภายหลังการสอนออนไลน์

ผู้สอนประเมินผู้เรียนจากการสอบปลายภาค โดยใช้ Google form หรือแอปพลิเคชันอื่นที่เหมาะสม การส่งชิ้นงานสามารถส่งผ่านห้องเรียนออนไลน์ Google classroom การสรุปผลการเรียนโดยใช้ Google sheet และควรมีการประเมินการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อนำผลการประเมินปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผลการจัดกิจกรรมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้จากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการเรียนการสอน

จากการจัดกิจกรรมการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้จากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการเรียนการสอน ในวันที่ 13 สิงหาคม 2564 เวลา 13.00 น.-15.00 น. ผ่านการประชุมออนไลน์ (Google Meet) และการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) การประยุกต์ใช้ความรู้จากกิจกรรมการจัดการความรู้ด้านการสอน เรื่อง "เทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยระบบออนไลน์" พบว่า อาจารย์ร้อยละ 100 ได้นำแนวปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษาที่ 1/2564 ซึ่งคณาจารย์ในคณะเทคโนโลยีการเกษตรได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดขุมความรู้จากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการเรียนการสอน โดยในการดำเนินงานพบปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนระยะระหว่างการสอนออนไลน์ และระยะหลังการสอนออนไลน์ รวมทั้งได้มีการแบ่งปันแนวทางแก้ไข ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	แนวทางแก้ไข
1. การสอนออนไลน์โดยใช้ Google Meet ในการบันทึกการสอนหากมีนักศึกษาเข้าห้อง Meet ก่อนอาจารย์ ไฟล์บันทึกการสอนนั้นจะส่งไปที่โทรศัพท์ของนักศึกษาที่เข้าห้องก่อน ทำให้เกิดความยุ่งยากที่ต้องให้นักศึกษาส่งไฟล์บันทึกการสอนกลับมาให้อาจารย์ เพื่อที่อาจารย์จะนำไปโพสต์ใน Google Classroom สำหรับให้นักศึกษาได้ใช้ในการทบทวนในการเรียนนอกเวลาเรียนได้ตลอดเวลา	1. ในกรณีที่อาจารย์เป็นผู้กดบันทึก ไฟล์บันทึกการสอนจะไม่ถูกส่งมาในโฟลเดอร์ Meet Record ของอาจารย์ แต่จะถูกส่งเข้ามาในอีเมลล์ของอาจารย์ 2. ใช้แอปพลิเคชัน บันทึกวิดีโอหน้าจอ เช่น Snagit, Loom 3. ปิดลิงก์ Meet ใน Google Classroom เพื่อไม่ให้นักศึกษาเห็น link meet เมื่อผู้สอนเข้าห้องแล้วจึงแชร์ลิงก์ Meet ให้นักศึกษา
2. การเช็คชื่อการเข้าเรียนออนไลน์ทำให้เสียเวลา ไม่สามารถไม่สะดวกในกรณีที่มีนักศึกษาจำนวนมาก	เช็คชื่อใน Google Meet ใช้แอปพลิเคชันเสริม คือ Google Meet Attendance (Works with New UI) ทำให้สามารถเช็คชื่อนักศึกษาที่เข้าเรียนได้ตลอดระยะเวลาการสอน (ดูวิธีการได้จาก เช็คชื่อออนไลน์ด้วย Google Meet Attendance (Works with New UI) by อ.ธนุไฟ - YouTube)
3. สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย เช่น ฝนตก พายุร้อน และปัญหาอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร	บันทึกวิดีโอการสอนใน Google Classroom สำหรับให้นักศึกษาได้ใช้ในการทบทวนในการเรียนนอกเวลาเรียนได้ตลอดเวลา

ปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	แนวทางแก้ไข
4. นักเรียนไม่สามารถเปิดไฟล์ Power point ที่อาจารย์ส่งให้ได้ เนื่องจากไฟล์มีขนาดใหญ่ และนักศึกษาบางคนใช้โทรศัพท์ในการเรียน เมื่อเปิดแล้วได้เห็นข้อความที่ไม่สมบูรณ์	การส่งไฟล์ Power point ควรแปลงให้เป็นไฟล์ pdf ก่อน จะได้ไฟล์ที่นักศึกษาสามารถเปิดดูได้สมบูรณ์ และไม่เกิดปัญหาในกรณีที่นักศึกษาบางคนใช้อุปกรณ์ที่ใช้ระบบปฏิบัติการ IOS
5. วิธีการแนบหลักฐานในแบบรายงานการสอนออนไลน์ เช่น ภาพการสอนออนไลน์ที่ได้จากการ กด Print screen หน้าจอคอมพิวเตอร์ระหว่างการสอน	กด Print screen หน้าจอคอมพิวเตอร์ระหว่างการสอน แล้วนำไปวางไว้ใน Keep Memo ของแอปพลิเคชันไลน์ ไฟล์ที่ได้จะเป็นไฟล์นามสกุล .png หรือ .jpg ซึ่งสามารถนำไปแนบหลักฐานในแบบรายงานการสอนออนไลน์
6. แนวปฏิบัติในจัดสอบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพมีแนวทางอย่างไรบ้าง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับข้อสอบเป็นแนวประยุกต์ เป็นการสอบแบบ Open book โดยให้นักศึกษาเขียนอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาใช้ในการตอบคำถามในข้อสอบด้วย 2. ใช้ข้อสอบที่สร้างด้วย Google Form และให้นักศึกษาเปิดกล้องตลอดเวลาที่ทำการสอบ
7. นักเรียนไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างการสอน และไม่ทราบว่านักศึกษาเรียนอยู่ตลอดเวลาที่ทำการเรียนการสอนหรือไม่	อาจารย์มีการตั้งคำถามระหว่างเรียน ให้นักศึกษากดไม่ค้ตอบในระหว่างเรียน ถ้านักศึกษาตอบได้ถูกต้อง หรือมีการแสดงความคิดเห็นก็จะได้แต้มคะแนนพิเศษ